سرووشت لە لیکاو هەڵێنانی سیاسیدا !!! … عەلی مستەفا

سرووشت جوانییە, فەزلێکە خاڵق داویەتی بە هەموو گیانەوەر, بۆ ئەوەی لە هەموو گرنگی و جوانییەکەی سوود وەربگیرێت. کەواتە سرووشت پیرۆزە, دەبێت پیرۆزیەکەی ڕابگیرێت. سرووشت چیە؟ پێکهاتەکانی چین؟ گرنگی سرووشت و پێکهاتەکانی چین؟ هەڵبەتە ئەمانە کۆمەڵێك پرسیاری زانستین, بەجێیان دەهێڵم بۆ لێکۆڵەری توێکاری زانستی ژینگەیی.

دەکرێت پیرۆزیەکانی خالق تێك بشکێن؟ شکۆمەندیەکانی زەوی خالق دیاری کردوون ڕەت دەکرێنەوە؟ ژیان و ژیانویستی ئامانجە بۆ شێواندنی زەوی؟ دارابوون و مەرگی زەوی دەقی یاسایە لە ئەزەلییەتی سرووشتدا؟
قسەکردنمان لەسەر زەوی نمونەیەکی زیندووی شێواندنی سرووشتە بەتایبەتی لە کوردستاندا, کوردستان.. زەویێك لەوەتەی هەیە زوڵمی لێدەکرێت, وەك دیلێك لەبەردەستی دوژمنەکەی شکۆمەندی و حورمەتی تێك دەشکێنرێت.مێژووی لەبار بردنی زەوی و هەرزان هەراج کردنی پیرۆزیەکانی زەوی کوردستان مێژووێکی گەلەك کۆنی هەیە, ئەگەر بۆ نزیکترین مێژووی شێواندنی زەوی بگەڕێینەوە, مێژووی حکومەتەکانی عێراقی بە دوای یەکەوە ئاهەنگی شێواندنی زەویان دەگێڕا لە زەویەکانی کوردستاندا. حیزبی بەعسی عەرەبی عێراقی بە سەرۆکایەتی صەددام حوسەین گەورەترین زوڵمی دەرحەق بە زەوی کرد لە کورستاندا.

تەختکردن و وێرانکردنی پێنج هەزار گووند و سووتاندن و کۆرکردنەوەی باخ و کانیاوەکان ئامۆژگاریەکانی بەعس بوون بۆ ئەوەی بە هەموو عێراقیەکان بڵێت من باڵا ترینی هێزی عێراقیم و خۆم خاوەنی هەموو زەویەکانم.حزبی بەعسی عێراقی هەیمەنەیەکی سیاسی و ئایدۆلۆژی ترسناك بوو بۆیە هەموو هاوڵاتیانی تۆقاندبوو بەو بەرنامەو ئایدۆلۆژیایەی لە ئەخلاق و سیاسیانەی خۆی ریفۆرمی کردبوو. لە دوای شێواندن و وێرانکردن گوندەکان و ڕزاندنەوەی سرووشتی کوردستان ئەلتەرناتیڤێکی دیاریکردبوو بۆ سەنگناندنەوەی هەموو ئەو ئاوارەو هاوڵاتیانەی لە گوندەکانەوە دەربەدەر دەبوون, ئەویش دروستکردنی کۆمەڵگای بە زۆرە ملێ بوو, کە هیچ هاوڵاتیەکی گوندەکان حەزی لێنەدەکرد, بەڵام ملدانە بەر ئەم سیاسەتە ڕازی بوونە بە عێراقی بوون, ڕازی بوونە بە شێواندنی سرووشتی کوردستان,

ڕازی بوونە بە سیاسەت و ئایۆلۆژیای عێراقی سەددام.

هەر کاتێك هاوڵاتی گوند لە کۆمەڵگاکان دەمایەوە و بۆ ژیان جێگیر دەبوو, ڕازی بوونی پیشانی هەموو چاوەکان دەدا. ناچاری پاراستنی شۆکەمەندی عێراقیانە دەبوو لە بەرامبەر شێواندنی زەوی کوردستان. حزبی بەعسی عێراقی هێزێکی مەعنەوی و تۆقێنەر بوو بۆ سەر هەموو فۆرمەکانی بوون و ژیان, ئەم حیزبە فشاری دەخستە سەر حکومەت بۆ ئەوەی پاداشتی ڕازیبوونی هاوڵاتیان بداتەوە لە کۆمەڵگای نیشتەجێبووەکاندا.حیزب هەیمەنەی ڕەهایە لەعێراقی سەددامدا.بۆیە دەسەڵاتێکی بێوێنەی هەبوو لە دەستگەیشتنی بە هەموو کونج و کەلەبەرێکی عێراقی سەرتاسەری. هەڵبەتە دەسەڵاتی ڕەهای دیکتاتۆریانە ئاسەواری شێواو و شکۆمەندی تێکشکاو و زەویێکی هێڵنج هاتوو جێدەهێڵێت.

باسکردنی بەعسی عەرەبی باسکرنە لە ئاهەنگی ناسیۆنالیستی عەرەبی, باسکرنە لە بە قەوارە کردنی شکۆمەندی عەرەبی. باسکردنە لە تەفکیرەو چەهچەهەی عەرەبی, باسکردنە لە زاڵم لە خاکی عەرەبیدا.ناسیۆنالیستی بەعس قوتابخانەیەکی جەوهەردار بوو بۆ دوای خۆی, چونکە بەعس نەك تەنها شکۆمەندی زەوی کوردستان و سرووشتەکەی تێکشکاند, نە تەنها دژی کەلتوورو زمان و نەژاد بوو بەڵکو قوتابخانەیەك بوو بۆ دوای خۆی, ناسیۆنالیستێك بوو دەیانی پێگەیاندن, بەعس لە مەوجوودیەتی خۆیدا لە خاکی عێراق و بە ئامادەگی خۆی هەموو عەرەبی سەر زەوی لەوە حاڵی کرد کە ناسیۆنالیستی بوونی عەرەبی هێمایە بۆ بوونی دڕندایەتی عەرەب و مانەوەمان لە هێزی بووندا. هەڵبەتە ئەم ڕەشبەڵەکەی بەعسی عەرەبی دەیگێڕا, ئێستاش لە فۆرمی نوێ و لە ئینسان و نەتەوەی جیاوازدا بەردەوامەو گەڕەکە مەترسیانەتر دەگەڕێت.

بەعس کۆمەڵگای کوردی وا ساوا کرد بە پەلەقاژەش نەگاتەوە سرووشتی مرۆڤ بوونی خۆی. بەعس مرۆڤ بوون دادەماڵێت و ترس دەخاتە دڵ و کۆمەڵگاش چاوچنۆك دەکات. لە بری هەموو ئەمانەش هێزی کوردی, دەسەڵاتی سیاسی کوردی, دەسەڵاتی ڕەهای حیزب لە کوردستان هاوشێوەی ڕەفتارەکانی دەسەڵاتی ڕەها لە عێراقی سەرتاسەریدا, لە دوای ڕاپەڕینی 1991 ڕیفۆرمی جەوهەری سەبارەت بە بوون, بە دەسەڵاتی ڕەها بە عەبدانیەتی مرۆڤ بۆ مرۆڤ دەست پێدەکەن.ئەم هاوشێوە ڕەفتارانە ڕازی نەبوونە بە ویست و بەخشندەییەکانی خاڵق.

هەنگاوەکان دەستپێدەکەن لە شەقامی سێ بوون بەرەو داهێڵ یان تەلاری

بڕیار. هاوڵاتی کوردی تازه هەنگاوییەتی بەرەو ڕزگاری کوردستان و ڕاپەڕین و سەربەخۆیی,ئەمانەو کۆمەڵێك شیعاراتی هەستیاری حیزبی و هوتافی بەرژەوەندی خوازی حیزبی, کۆمەڵگا دووچاری بە فەتارەت چوون دەبات کۆمەڵگا لە فیکر دادەماڵرێت و هەنگاوی مل بۆدانی شل دەبێت, کەواتە سەرەتای بێئاگایی سەرەتای تەسلیم بوون و ڕازیبوونیەتی. ئەوەی لە ئاهەنگی کوردبوون و سەربەستی دا دەئاڵێتە ملی هوتافەکان, دیل بوونی کۆمەڵگای کوردیە, سڕبوونی فیکری هاوڵاتی کوردیە, هەڵبەتە کە باسی هاوڵاتی بوون دەکەم گومان لەوە دانییە باسکردنە لە تەواوی چین و توێژەکانی کۆمەڵگای ئیفلیج لە دیلیدا.هەنگاوەکان پەیتا پەیتا کۆمەڵگا پەلکێشی سڕبوون بە دارابوون دەکەن, دارا بوون دەبێتە خەونی چڕی هاوڵاتی لەسەر پشتی زەوی لە هەڵدڕینی زگی زەوی کوردستاندا.

بوون, مانەوە لە هاوکێشەی سیاسی و میراتگری حوکمڕانی دا تەفسیری زیاتر هەڵدەگرێت.بۆیە دەمەوێت لەم پارەدا مەدایەك لە حوکمڕانی کوردی لە 1992 تا 2003 بە جێبێڵم, چونکە ئەو ماوەیە پڕیەتی لە وون بوون, پڕیەتی لە گومانی سەروەری, مت بوونە لە شکۆمەندی مر□ق. ئەو فەترە زەمەنییە کەتم ناکرێت بەڵام یادەوەریەکی تاڵە, تا زەمەنی هاواری قورگ قسەی لێوە ناکرێت. ساڵەکانی دوای شەڕی ناوخۆ لە 2003 بە دواوە دیاردەیەك خزایە نێو کۆمەڵگا, ئەویش بە هێواش داتاشینی جەوهەریەتی (بوون)ە لە کۆمەڵگای کوردی. تاك لە کۆمەڵگای کوردی دا جڵەوی ئەویندراری سەرمایە و پۆست و باخچە(مەزرعە)ی گەورە دەبێت, ئەمەش مانیفێستێکی گرنگە بۆ ئەلتەرناتیڤێك کە حیزبی کوردی و دەسەڵاتی ڕەهای کوردی بۆ مانەوەو درووشمی من هەر هەم و دەشمێنم بیخاتە ڕێکاری کارو چالاکییەکانی خۆیەوە. هەڵبەتە زەوی باشترین ئەلتەرناتیڤە بۆ لا کردنەوەی درووشمی مانەوەی حیزب و دەسەڵاتی ڕەها.

کوردستان ووڵاتی کوردەواری, ووڵاتی سرووشت و جوانی. بۆتە هێزی سەرکەوتن و مانەوە لە مەراسیمی هەڵبژاردنەکان و لە ساتە جیاوازەکانی مەترسی دار بەسەر واقیعی مانەوە لە لووتکەی ڕەهادا, هەڵبەتە لە گەشتێکدا بە ناو سرووشتی کوردستاندا بۆت دەردەکەوێت کێ خاوەنی کورستانە, تاك بە ئاراستەکراوی دەسەڵاتی ڕەهاوە یان حکومەت خۆی. بە دڵنیاییەوە پارچە پارچە بوون و سیم کردنی زەوی کوردستان بەسەرتاپا گیریەوە لە چوارچێوەی وێنە ئەندازیارییەکانەوە ئاماژەن بۆ بوونی هێزی ڕەها و مت بوونی تاك لە زەلکاوی چڵکاوەوە. دابەش بوونی زەوی کوردستان بە تایبەتی لە

ناوچە گشتیاری و شوێنە سەرەکییەکان بە سەر بەش بەشی جیاوازی وەك دۆنم و هەزاری و دووهەزاری میتر دووجا, کاریسەیەکی ئەخلاقی و نیشتمانیە, لەو دۆخەدا هاوڵاتی بوون هیچ بەهایەکی نامێنێت.

دەسەڵات و حیزبی ڕەها ئەلتەرناتیڤیەتی زەوی بە فورسەیەکی زێڕین دەزانێت بۆ ڕیفۆڕم کردنی تاك و موزایەداتی هاوڵاتی لە بەرامبەر سەرکەوتنەکانی خۆیدا.واتە تێکشکاندنی شکۆمەندییەکانی زەوی و سرووشت لەبەرامبەر شکۆمەندی سەرکەوتنەکانی حیزب و دەسەڵاتی ڕەها پیرۆزییە. داماڵینی ئازادییە فەردی و کۆمبوونەکان چەهەچەهەی تراژیدیایەکی نوێیە لە سیستەمی حوکمڕانی دا, ڕێگەدان بە تاکی چڵکاوساز بە شێواندنی زەوی و تێکدانی سرووشتی ڕاستەقینەی خودا و فرۆشتنی بۆ بە دارابوون.

بەم شێوە حوکم کردن باوك بوونە بۆ هاوڵاتی؟ خاوەندارێتی کردنە بۆ نیشتمانی دایك؟ ئاهەنگ گێڕانی ئایندەیەکی گەشە لەلایەن حیزبی باڵا بە خەونەکانی؟ جوانکردنی زەوی نیشتمانی دایکە بۆ زارۆکان و تامەزرۆ بە ئارامی و ئاسوودەیی؟ شێواندنی زەوی و سرووشت ڕازی نەبوون و ڕەت کردنەوەی دیارییەکانی خودان,گواستنەوەی فۆرمی عبوودیەتە لە نێوان خالق و عەبدەکەی بۆ عبوودیەتی مرۆڤی ئارەزوو مەند بە مەرگی دیلی بۆ مرۆڤی باڵای مەرگساز بۆ دیلی.ڕەت کردنەوەی دیاری خودایە لە لایەن حیزبی باڵا لە هەرزان هەڕاج کردنی زەوی لە بەرامبەر سەرکەوتنەکانی دا.